

Søgan um frítíðar- lønina hjá fiskimonnum

Tann, sum fylgdi við í »bardaganum« um frítíðarlønina hjá fiskimonnum, kundi fingið ta fatan, at hetta er nakað, sum fiskimannafelagið hevur »stolið« frá yvirmannafeløgnum.

Einki er meira skeivt enn hetta, og tað er eisini sermerkt, at yvirmannafeløgin eru sera soltin í sinum grundgevingum fyri sinum ágangi móti FF. Men her skal tó í stuttum verða greitt frá søguni um frítíðarlønina, og sostatt um tann leiklut, sum tey ymsu feløgin hava havt í hesum sambandi.

FF varð stovnað 14. november 1911, og sum tað sæst av fyrstu lóg felagsins var FF felag fyri allar umborð uttan skipara. Grundað á skipan felagsins hevur felagið eisini øll árin tikið sær av áhugamálinum hjá fiskimonnum yvirhøvur, meðan yvirmannafeløgin stórt sæð bert hava tikið sær av teimum seráhugamálum, sum yvirmenn høvdu.

Stríðið fyri frítíðarlønini

Tá vit finga eina frítíðarlóg fyrst í 50-unum vóru fiskimenn undantíknir frá hesi lóg. Men tá setti FF sær fyrri at vinna fiskimonnum frítíðarløn við samráðingum við reiðarafelagið. Stríðst var fyrri hesum máli í fleiri ár, men loksins eydnaðist í 1959 at fáa reiðarafelagið at ganga við til frítíðarløn. Hetta hendi aftan á eitt verkfall, har eisini lögtingið mátti koma uppi. Hetta var eitt bragd, tí føroyskir fiskimenn mundu vera millum teir fyrstu í heim-

inum, og enn millium teir fáu fiskimenn yvirhøvur, sum fáa frítíðarløn. Hetta hendi annars í formanstíðini hjá Erlendi Patursson. Men stríðið var ikki av fyrri tað, og gongdin síðan 1959 hevur annars verið henda:

1964. Hetta ár segði reiðarafelagið sáttmálan upp við kravi um at frítíðarlønin var tikin av aftur. Eftir tógvið stríð eydnaðist tó at varðveita hana.

1966. Hetta ár var í tveimum umfórum samráðst við reiðarafelag. Og kravið var, at »loftið« yvir frítíðarlønini, sum var ásett í 1959, var avtikið, og at frítíðarlønin hækkaði úr 6 í 7%. Eisini her stóð nógv á, og semingsmaður mátti koma uppi, men at enda vann kravið hjá FF fram.

1978. Hetta ár var frítíðarlønin á landi farin úr 7 upp í 9,5%, og FF kravdi tað sama. Tað eydnaðist eisini uttan stórvægis stríð, men tástáðni víðurkendi reiðarafelagið, at frítíðarlønin hjá fiskimonnum mátti fylgja henni á landi.

1986. Hetta ár kom nýggja frítíðarlógin, sum staðfesti rættin hjá fiskimonnum til frítíðarløn í tann mun, hon er tryggjað í sáttmálanum.

Sum tað sæst, er frítíðarlønin ikki komin av sær sjálvum. Aftanfyrri er eitt tógvið stríð hjá FF, og uttan hetta stríð var eingin frítíðarløn.

Leikluturin hjá yvirmannafeløgnum

Hesin hevur verið nuli. Sáttmálin hjá FF hevur

frá byrjan av umfatað bestamenn og maskimenn. Tó vóru hesir yvirmenn á gomlu saltfiska-siðutrolarunum undantíknir. Men hetta undantakið datt burtur, tá hesir trolarar fóru í søguna fyrst í 70-unum.

Yvirmannafeløgin hava stórt sæð bert sitið og inkasserað tann ágóða, sum FF hevur útvegað teirra limum. Og tað gingu 25 ár, áðrenn FSN útvegaði skiparum fult út tær sømdir, sum FF hevði útvegað bestamonnum 25 ár frammanundan. Og tá varð tað gjørt við at avskriva sáttmálan hjá FF.

Yvirmannafeløgin allar sømdir

Nú skuldi ein trúð, at yvirmannafeløgin vóru glað og tilfríðs fyri tær sømdir, sum vit hava veitt teimum og teirra limum. Einasti trupulleiki, sum annars hevur verið, hevur verið tann, at treytin fyri at fáa frítíðarløn hevur verið limaskapur í FF. Henda trupulleika hava vit eisini viljað loyst við ikki at trekkja limagjald frá limunum í yvirmannafeløgnum eins og vit hava bjóðað teimum part av rentunum av frítíðarlønini. Henda skipan hevur bert í fjór givið Maskinmeistarafeløgnum kr. 150.000. Og verður í 1992 talt við, man tað fara at táttu í eina millión, sum hetta felag hevur fingið goldið samb. nevndu avtalu.

Hóast hetta verða vit stungnir í bakið

Tað má vera lætt at

siggja, at tað hevur ikki staðið á FF at fáa loyst hesa ósemju. Og tað má sigast at vera meira enn lógið, at Maskinmeistarafelagið hevur sagt seg vera nøgt við okkara avtalu í heili 5 ár inntil formaðurin í FSN hevur fortalt teimum nakað annað. Og at MF uttan ávaring fór í verkfall móti eini avtalu, sum teir sjálvir hava undirskrivað sigur alt um tað felagið.

Tøkk til Jóannes Eidesgaard

Tað mest ódamliga er tó, at tá yvirmannafeløgin hava tapt, fyrst og fremst í rættinum, fara teir í holt við politikararnar, so teir kunnu skaffa teimum tað, sum rætturin ikki vildi geva teimum. Og skrivað hava verið brøv og fundir hava verið hildnir við landsstýrismenn um eitt fyri okkum avgerandi mál, uttan at menn hava hirt so frægt sum at siga okkum frá. Og higartil hava teir so fingið ein landsstýrismann (John Petersen) í sín part. (So er spurningurin bert hvønn hetta sigur mest um).

Men Jóannes Eidesgaard skal hava tøkk fyri hansara greiðu og heiðurligu støðu í hesum máli. Hann hevur avvist »moldvørpuvirkseminum« hjá hesum báðum feløgnum og hevur avvist at leggja seg út í viðurskipti, sum samb. dóm er viðurskipti millum avvarðandi feløg. Tað er sjálðsamt at siggja eina slíka heiðurliga støðutakan í politikki í dag!!!

Óli Jacobsen

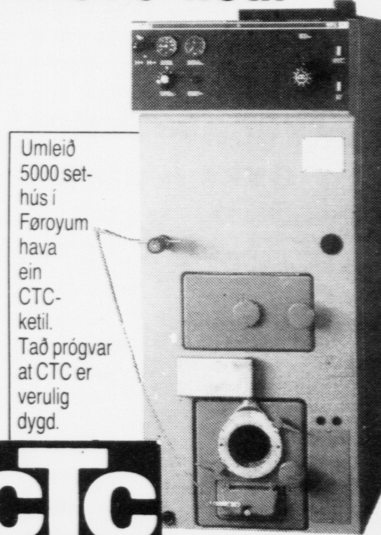

við- merkingar

Men at »tøkk er verðsins løn« finga vit váttað í Fimmaranum mikudagin. Har júst formaðurin í Maskinmeistarafeløgnum nýtti tað sum grundgeving fyri sinum sviki móti

FF, at vit ikki vildu ganga móti egnum viðtøkum. Somu viðtøkum, sum hava skaffað maskinmeistarum sømdir, sum hansara egna felag aldri hevði kunnað gjørt sjálv.

3. hvørt sethús í Føroyum hevur ein CTC-ketil

ctc

Alt tilfar til hitaverk og sanitet

pf Maria Poulsen & Co
Smýrsluvegur 8 - TR 12000 - Postmaga 182 - 110 Tórshavn

Love for Færøernes Fiskerforening.

§ 1.

Foreningens Navn er: Færøernes Fiskerforening F. F. og dens Formaal er at faa Fiskerne til at slutte sig sammen til Forbedring af deres Kaar.

§ 2.

Medlem kan enhver blive, naar han har fyldt 14 Aar og ernærer sig som Fisker, dog skal Foreningens Bestyrelse ogsaa have Lov til at optage saadanne Mænd i Foreningen, som efter dens Skøn kan være Foreningen til Gavn, uagtet de ikke er Fiskere. Det er ikke nødvendigt at Foreningens Formand er Fisker. Overfor Foreningen regnes den for at være Fisker, som hovedsagelig lever af Fiskeri, det være sig som almindelig Fisker med Robaad, som Mand, Bedstemand, Kok, Maskinmand eller lignende underordnet om Bord paa større Fartøj, der driver Fiskeri.